

סעיף 16.

ח. כהן:

זהו בדיוק המצב היום. עוד כירונה מהנוהג
המנדטורי, מנהג גידול של המפלגה כשהוא
סקינה בית-משפט פלוס, הוא איננו מגדיר באופן מבטלולי את היזור היפוטי.
כך יוצא שלבית-משפט הילו בתל-אביב, למשל, יש סמכות שיפוט על כל
ההיזור המהרע סבאר-טוגיה בנוג ועד נתניה ועד בטל בצפון. לגית-משפט
השלוה בחיפה יש סמכות על כל יטה המדינה צפונה מנתניה. ומעט"י שיה לבו
בתי-משפט ברחובות, פתח-תקוה, כפר-סבא, נתניה, חדרה וצפת, הרי היזורי
היפוט יל בתי-המשפט הקטנים האלה ובתי-המשפט הגדולים אר בערים
הראשיות, בפגיה אחד בפני. יש לזה יתרונות מסויימים. לפעמים
מעדייפים בעלי דין להדיין בתל-אביב או בחיפה צ-אם הם נמאלי בערי-היטה,
ולחיפך, קרו סקרים מאב יל בתל-אביב העדיפו להדיין בפתח-תקוה, מפני
זה הלך יותר מהר.

(היו"ר נ. ניר נכנס לי יבה).

ס. בגין:

אני רוצה להעמיד הנעה לזיקול חברי הוועדה,
ואם לא תהיה לה תמיכה, אהיה מוכן לוותר
עליה. השאלה היא אם לא להכניס שינוי בזה
מסנן ההרגל מוסר הרבה מאוד. היו האעות שונות: מולי בית-משפט היזורי
או בית-משפט מקומי, ואני חושב שטוב יהיה אם נבחר את הדבר לעצטנו.

ח. כהן:

מה שמוסר חבר הכנסת בגין, מוסריה מופטי
האלום זה יניה מחירות. הם גם טענו וצפת בפני
הוועדה. הם מטנה לא הביאו הצעות ירונות בהרעה טמלה שהזכיר חבר הכנסת
בגין. ואני חושב שהצעתם נכסלה עד עכשיו מפני שלא נמצא מחליין לסט הזה.
הילו מפור היה למצוט את ההולט את המעמד והסמכות של בתי-משפט אלה, כי
אז, אני חושב, האנעה לא היתה נתק לת כהתנגדות.

היו"ר נ. ניר:

אני מסטרף לרעת חבר הכנסת בגין. הטט הזה
נבע מכך שישט השלוה ברוטיה, למשל,
תפקידו היה להביא לשלוה בין הצדדים.

ח. כהן:

זה היה גם פה, לפי החוק העותומני היה סעיף
מפורט שקבע כי שופט השלוה חייב קודם כל
לענות הלוט. הסעיף הזה בוטל כבר ב-1924.

היו"ר נ. ניר:

אני מציע לפנות לקר שלי, שיטבא עם מתאיה.

י. מופט:

אם את שטו של בית-המשפט המחוזי קבעו באופן
טריטוריאלי, אולי צריך ללכת בזהו כיוון
לגבי בית-משפט השלוה ולקדוט לו בית משפט היזורי או מסה דומה לזה.

היו"ר נ. ניר:

בית-משפט הילו מועל באותו מחוז יפועל בית-
המשפט המחוזי, מלא שהמספטים הם בעניינים
יותר קטנים.

ס. מרנא:

הם רוצים לקבוע את הטט לפי המהות, מולי
צריך גם לטנות את בית-המשפט המחוזי.

היו"ר נ. ניר:

אני מציע שעוד בעיין בזה.

17.

טובי האיש לאכפול בטענין זה אותו התיקונים
יהיו עדיף המנייה אותו בטענין המקביל כנוגע

ח. כהן:

לביית-הסופט המחוזי.

לוקח את הצעת היועץ המיוחד להכניס בטענין
זה אותם התיקונים הוכנסו בטענין המקביל
ביחס לבית-הסופט המחוזי.

הוחלט:

18.

גם טענין זה הולך בעקבות הטענין המקביל
לבני בתי-הסופט המחוזיים, ובני טענין גם
כגון להכניס אותם התיקונים הוכנסו בט.

ח. כהן:

כתוב פה "בבית הסופט הילום יהיה סופט אחד -"
הוא לא סופט לכבוד "יהיה הסופט הנושן סופט
שר הסופט", ואז זה יכול להתפרש שיהיו לבחות שניה?
מדוע צריך לכתוב כי יהיה לבחות סופט אחד?

ז. ורהפטיג:

כפני שאם שר הסופט אינו קובע כלום, חזקה
על בית-הסופט הילום שיהיה בו סופט אחד.

ח. כהן:

אבל יחיד כולל רבים, אז מדוע צריך לכתוב
זאת?

ז. ורהפטיג:

הערה שניה: פה נאמר כגילו שר הסופט
קובע סופט שלום לבית-הסופט שלום סטור. אין זה בכון.
הנושן מתכניס על-ידי ועדת הסופט.

לפני שועדת הסופט פועלת, צריך שר הסופט
לפרט ברורות הודעה: בבית-הסופט הילום כי
בסקום זה וזה בתשובה סקום לסופט שלום.

ח. כהן:

לא. זה לא בכון. ההודעה היא רק יום לבנות
סופט שלום אחד או שניה, ולאו דווקא לסקום
סטור.

פ. רונן:

סתחלק המנין על הטענין ככתב כי שר הסופט
קובע סופט שלום לבית-הסופט שלום אחד, והוא
יכול לבחור גם בסקום אחד. אין זה בכון. הוא סלכתחילה
סופט שלום בכל הסדינה, אלא ששר הסופט סליחד אותו לסקום זה וזה.

ז. ורהפטיג:

בדיוק אותה טענה בטענה לבני טענין 10(א), אשר
בוטחו זהה עם נוסח טענין זה. והנוסח
שנתקבל גם הוא כזה: "סופט של בית-הסופט סחוזי אחד
כשיר ליב בדיון בכל בית-הסופט מחוזי, ובשום תורן
כשיר להיות נשן תורן בכל בית-הסופט סחוזי".

ח. כהן:

לי נדמה כי הכסירות אינה טייכת לחוק בתי-
הסופט אלא לחוק הסופט. ופה יבנו דבר כזה.

ז. ורהפטיג:

ג. אזניה:
אנחנו נתקלנו בטושג יכול ואטרנו
כי הוא אינו טבטא שום אקוו יולנט טשפטי.
אטרנו ש"כסיר" טבטא יותר את טה שאנחנו רוצים להגיד, ואטנס השופט
יושב בטקום טטוים, אבל הוא כסיר לשפוט גם בטקום אחר.

ח. כהן:
אני טבקט את סליחת חברי הוועדה, אבל
אני רואה כי לאחר שנתקבלה ההחלטה הזאת
היו חילופי דברים בין שר הטשפטים והיו"ר, והיו"ר הציע לכתוב בטקום
"יכול" - "רשאי", והוחלט לקבל את הצעת היו"ר.

ז. ורהפטיג:
נדמה לי כי כל זה לא שייך לחוק הזה
ויביא לנו רק תטבוכת. שופט יעבור
סירו לים לתל-אביב, יטב בתל-אביב ויחליט שהוא שופט. מה פירוט "רשאי"?

פ. רוזן:
בחוק השופטים הכשירות מתייחסת לכשירות
להתטבות, ולא לטקום פילוי הטשרה. פירטום
הטינוי בראטות אינו צריך - ושר הטשפטים גם אינו עושה זאת - להתייחס
לטקום טטוים. אבל הטלים "יכול" או "רשאי" בראות לי יותר טטור "כסיר".

ג. אזניה:
האם אי-אפשר להשתמש בביטוי "טי שנתטנה
לכך" או "טי שנקבע לכך" כדי לטנוע את
הטפק ששופט יוכל בעצמו לקבוע היכן הוא יטב?

היו"ר ג. ניר:
היועץ הטשפטי מציע לדחות את הויכוח בנקודה
זו עד טבעבור בפעט השניה על טעיף 10, ואז
נדון בשני הדברים יחד.

ע. איכילוב:
לי נראה טאפשר לטצוא את הטוצא בכיוון
זה שנאטר כי שר הטשפטים יכול לקבוע שופט
לטקום עבודתו, הן לטקום אחר והן ליותר טקום אחר.

פ. רוזן:
בטעיף 20 של חוק השופטט נאטר: "ראה
שר הטשפטים צורך טטיבות טנהליות להעביר
שופט דרך-קבע לבית-טשפט בטקום אחר, יקבל תחילה את הטכטת נטיא בית-
הטשפט העליון לאותה העברה". אבל זה מתייחס להעברה. כלומר, ההנחה היא
שכל שופט נטצא בבית-טשפט טטוים. בשאלה מי מחליט על כך לטעשה, היום
מחליטים על כך בתי-הטשפט בעצמט.

ז. ורהפטיג:
אבל טה בנוגע להעברה אראית?

ח. כהן:
זה לא כתוב עדין, אבל שר הטשפטים נהג
כך טטו בטקרה של העברה ארעית. שר הטשפטים
אינו עושה זאת בלי הטכטת נטיא בית-הטשפט העליון.

פ. רוזן:
לטעשה - לא להלכה - זה לא נעשה בלי הטכטת
אותו השופט.

ז. ורהפטיג:
האם אפשר לנצל את החוק הזה כדי להטדיר
את הבעיה של העברה זמנית?

ח. כהן:
הוועדה החליטה כי היא אינה רואה בכך.

הוחלט: לקבל את הצעת היועץ המשפטי להגדיר את טעיף-קטן לדיון בקריאה הטובה של החוק.

ז. ורהפטיג: בטעיף-קטן (ב) אני רוצה להוסיף לחוק את המילים "או יותר".

ח. כהן: בתיאור תורן אחד מסוגה על האגף הנזכר, וחדד - על האגף הפלילי, זה בערך כמו בבית-המשפט המחוזי. זה קיים בבתי-המשפט הגדולים.

פ. רוזן: חוק זה, בתל-אביב בית-המשפט מחולק גם לגבינים טובים.

ז. ורהפטיג: אינני רוצה לפתוח סתח להצביע על שיפורים.

פ. רוזן: על כל פנים, זה הכרחי.

ז. ורהפטיג: אני חושב שבאיזור שימוש אחד רצוי להיות בית-משפט ילום אחד, גם אם הוא נמצא בבני מקומות.

ח. כהן: חבר הכנסת ורהפטיג לא היה כאן כשר הסברה את הטעין הרגיון. היות הנצב הוא כזה שאין אף בית-משפט ילום במדק אשר יש לו איזור שימוש מקטלוגיבי השלו.

ז. ורהפטיג: זה לא טוב.

ח. כהן: אני חושב שזה מצויין. על כל פנים, זה פעל מצויין במדק כל הזמן, וההצעה היא שלא להכניס בזה שינוי. גילו היתה מתקבלת הצעת חבר הכנסת ורהפטיג - וטוב מקורה שהיא לא התקבל - ולכל בית-משפט שלום היה איזור שימוש טובה השלו, כי אז היינו יכולים לקרוא לבתי-משפט אלה בתי-משפט נפתחים, כלומר, סתמו הקטן מסחוז. אבל כוונתנו הינה כזאת וטוב מקורה שזה לא יהיה כך.

י. שרפמן: האם לא היו סיבוכים עד כה?

ח. כהן: לא, אף פעם.

י. שרפמן: אם אין זה מעריע לטעמה, ואם יש נטיו של כמה עשרות שנים בעניין זה, אז זה בסדר.

ז. ורהפטיג: זה סקור לסיבוכים, בגלל חוסר הגדרה מדויקת. יתכן שהיו, כפי שני-המשפט עוסי-עבודה, לא איכפת להם. אבל אם יגיע זמן שלא יהיה עומט כה גדול אל העובדה, עלולים להיות חיכוכים בין בתי-משפט השלום בעניין זה. גם במביל הצדדים אין זה טוב, אם יש להם בחירה בין בתי-המשפט, כי הרבה פעמים אין אחדות בין טקטי-הדין של בתי-משפט טובים, וטוב שהצדדים לא יעמדו בפני אפשרות של בחירה. לכן גרסה לי כי טוב להגדיר את שם השיפוט אל כל בית משפט שלום. כי אם לא, מדוע בכלל לא לתת להם טכנות שימוש לגבי כל יסח המדינה?

היו"ר ג. ניר:

אני מטכיל ע. חבר הכנסת ורהפ"ג. זה מדט הנמצא בטבריה יגיש טפס בגד טי או שנמצא בחדרה, וזה התביעה היא קטנה, האיש חדרה יעדיף לא לבוא, להטיד את הטפס, המטר להיכנס לחוצות הכרוכות בנטיעה לטבריה.

ח. כהן:

הדוגמה אינה טובה. בית-המשפט בטבריה סוגבל, האיש בטבריה יכול להגיד את הטפס בגד האיש בחדרה לבית-המשפט השלוח באיפה, שהוא בעל טכנות השיפוט בכל החוז כולו. ואינני יודע לפה לא בלטר הן הנסיון. הנסיון הלטדנו יזה יידור טבויין.

ז. ורהפ"ג:

טפסי שבתי-המשפט עמוטיות.

ח. כהן:

היו זמנים ולא היו עמוטיות, וזה פעל יפה.

הוחלט:

1. לדחות את הצעת ח"כ ורהפ"ג האוסרת כי לכל בית-משפט ילוח יהיה מיזור שיפוט סוגדר.
2. לקבל את טעיף-קטן (ב) ללא שינוי.
3. לקבל את טעיף קטן (ג) ללא שינוי.

טעיף 19.

ח. כהן:

זה העתק של הוראה שיטבה בחוק לתיקון פקודת שיפוט בתי-המשפט שלו, שנתקבלה בכנסת לפני כשבתייה, בענת וסי"ד. את כי ההוראה הזאת נמצאת בגד שנתייה בחוק, השתטו בה הלכה למעשה רק פעם אחת ויחידה, במשט שהתנהל בירושלים בגד הרב עטרם בלוי. אחרי הנסיון הזה, נמנו וגברו שופטי בית-המשפט השלוח בכל הטרך, שלא ישתטו עוד בטעיף הזה.

ז. ורהפ"ג:

אני רוצה להציע הצעה, וזה לא התקבל, הציע כמה הצעות מבנואליות.

הצעתי היא שבית-המשפט ידון בלוחה שופטים בכלל. את לא התקבל הצעה זו, אני מציע בתופן מבנואללי: אולם בענין פלילי ידון בית-המשפט בלוחה שופטים. הצעה מבנואללית זכיה: בית-משפט השלוח ידון בטופס אחד, אולם בכל ענין רמאי הטופס הדן בענין או טופס השלוח הרמאי, להעביר את הענין ללוחה שופטים. כלומר, הטופס הדן בענין יכול לעשות זאת בכל שלב של הדיון.

ב. מזניה:

לגבי בית-המשפט המחוזי לא קבענו כך, אז נעיה זאת דוקא לגבי בית-משפט השלוח?

ח. כהן:

לגבי בית-המשפט המחוזי הציע חבר הכנסת רוזנברג הצעה דומה, אשר לא נתקבלה. נתקבלה הצעה לבית-המשפט יטב בשלושה לא רק בטפסי רצח, כפי שהיה הטפס עד עכשיו, ובענינים שהעונש הטוטל עליהם הוא עונש טוות, אלא בכל ענין שהעונש הטוטל עליו הוא טאטר עולם.

ט. אונא:

כרוכת התיקון שהכנסנו היתה בטפסיה יותר רצינייה לאפטר דיון בשלושה שופטים גח בבית-משפט השלוח. את אני מבין בכון את דברי היועץ המשפטי, היתה לכך התנגדות מצד שלא צפינו לו, שהשופטים, והם בעצם טיכלו את כרוכת המחוקק בענין זה.

ס. ארנא :

אני חושב שצריך לנסח את הדיברות כך שכוונת החוקק תובטח. כך אני מבין את התוצאה של הנסיון בו הי-הנסיון שהיה בענין זה.

ח. כהן :

אני רוצה ללמד סניגוריה בלהבת על השופטים. השופטים מעוניינים לא רק לקיים את דבון החוקק אלא גם לזלג את תפקידם באסונה. והם יודעים והנסיון הירוטלטי האחד הזה הוכיח להם, כי גם הם יושבים במלוחה במשפט אחד אשר בדרך זמן סטויט, כי אז הם טרואיטים על-ידי כך אני מוטיים בוטפיים סגעבורה השוטפת הרגילה אל בית-המשפט, וגורמים עיבווי-דין לעטרות וטולי למרות נאטיים, הוד צריכים סתם לחכות להגיע תורה. בטעב בו אזו נטבאיה, נטפין לנו יום מפטרות תקציבית לקבל טינווי של שופטים בוטפיים, פירוש הדבר עיבווי דין לבוטפיים, על לא עזול בכפם. לו הייתי אני שוטט שלוח, הייתי נוהג בדיוק כמותם. לא יתכן שכדי שבית-המשפט ידון בענין סכויים בשלושה, יצטרכו סעות טפטטים לחכות להגיע תורה. סדרתי אותו דבר לגבי שופטי בית-המשפט הסחוזי. מילר היתה מספרות לטנות שופטים בוטפיים בטספר גדול - והיין זו רק שאלה של טינווי שופטים אלא גם של בנינים, טקידים, טטטים - היתה זו שאלה אחרת. אבל הדבריה האלה מינט בגדר המפטרות הטעשית היום. וכל כטה שתכבידו בענין הרכב בתי-המשפט שיהיו סורכביים פיותר מספר דן-יחיד, כך תגרמו לעיבווי דין בטפטטים פלייליים, אשר יצטרכו לחכות להגיע תורה.

ב. ארנא :

עסקתי קצת בטפטט עברי בטוגיה זו, וראיתי שהתנגדות לרן-יחיד מינה בטולוטית. נכון שהגבלות עם הן מסורות מסוד בענין של דן-יחיד, אבל בכל זאת יש מפטרות לשפוט גם בן-יחיד. זה ענין אותי בגלל המיסרה שאין דן-יחיד אלא אחד. ראיתי שאין זה כך.

אני קרוב לחבר הכנסת ורהפטיג בכך שאין להגביל את הרשות של שופט שלוח להורות שהדיון יהיה בשלושה, לעניינים פלייליים בלבד. את זאת, ברמה לי, צריך לקבל.

ז. ורהפטיג :

ומה בנוגע לאחלטת השופט עצמו, כשהוא סרגיש מאינו יכול לדון בענין לבדו?

ח. כהן :

יפנה לטופט השלוח הראשי.

ע. מיכילוב :

האם שופט השלוח הראשי חייב לקבוע את שלוחת השופטים סעותו איזור? בניח שהסקום

יהיה סגדל-מסקלון?

ח. כהן :

את כסגדל מסקלון סתברר טטטט והשופט חושב שצריכים לדון בשלושה, הרי לא רק סלטגדל מסקלון מין שלושה שופטים אלא שופט השלוח בא לטט ליום זה יוטפיים בטבוע, ובכל האיזור כולו אין שלושה שופטי זלום. כלומר, שופט השלוח צריך אז לבקש את שופט השלוח הראשי בתל-אביב לסגר לו שני שופטים לטפטט הסתנהל כסגדל מסקלון. ואפשר להבין לטה זה עלול להביא כשצריך להוטיא שני שופטים טבית-המשפט. הדבר מסוד לא רק לגבי סגדל מסקלון, אלא יכול להיות מסוד בעת ובעונה אחת בכטה סקוטות סרוחקיים כאלה.

פ. רונן :

הדוגמה הזאת טעידה על ההכרח בגטישות לגבי המקום. טכני טעם זה יקרה, בני חושב שאז הטפטט יישמע לא כסגדל מסקלון אלא בתל-אביב או במקום אחר.

ד. רזנברג:

בני רוצה לדעת מרוע לא הוכנס בחלק
במחרון אל המעיף אותו הסדר יסב לגבי
בית-המשפט המחוזי, כלומר: או יושב שופט השלוח הראשי, או יתה
בבית-הדין, ואם לאו - התיק שבין המוסטית וכו'.

ה. כהן:

מפני לקבל זאת.

ו. ורהפטיג:

בני רוצה להציע עוד אלטרנטיבה: בית
המשפט ידון בשופט אחד. אולם
לפי דרישת כל צד, בהתחלת הדיון - ידון בשלושה.

1. גובלס: לקבל את הצעת ש. רזנברג להכניס לגבי
בית-המשפט השלוח אותו הסדר שהוכנס לגבי
בית-המשפט המחוזי בשאלה כי יהיה בבית-הדין.
2. לדחות את הצעת ז. ורהפטיג האוסרת כי בית-
משפט השלוח יסב תמיד בשלושה שופטים.
3. לדחות את הצעתו האלטרנטיבית של ז. ורהפטיג
האוסרת כי לפי דרישת כל צד בהתחלת הדיון, יסב
בית-משפט השלוח בהרכב של שלושה.
4. לדחות את הצעתו האלטרנטיבית של ז. ורהפטיג
האוסרת כי בעניינים פליליים יסב בית-משפט
השלוח בהרכב של שלושה.
5. לדחות את הצעת ז. ורהפטיג האוסרת כי לא רק
לפי החלטת שופט השלוח הראשי אלא גם לפי החלטת
שופט השלוח הדין בעניין - ובמקרה כזה, בכל שלב
של הדיון - מפני יהיה
לדון בהרכב של שלושה.
6. לקבל את הצעת ז. ורהפטיג האוסרת לפחות את
הפלילה "בענין פלילי", כלומר, לאפשר הרכבת
בית-דין של שלושה בכל ענין ולא רק בעניינים
פליליים.

ז. ורהפטיג:

מחר שברחתי הצעתי לאפשר העברת הענין
לבית-דין של שלושה על-פי החלטת השופט
הדין בענין, בני טביע לגבי שופט השלוח הראשי להוסיף: "בכל שלב
של הדיון". בחוק הקודם זה שופט, ואם לא בטוב זאת פה, יפרשו כי
לא זאת הכוונה.

פ. רזנ:

סטענו את הרצאת ד"ר הלוי שמר כי
בבית-משפט השלוח קיימת האפשרות הזאת
להעביר את המשפט לבית-דין של שלושה בכל שלב של הדיון, בקוד שבבית-
המשפט המחוזי אין אפשרות כזאת. היה כזה רצו למקרה של גבט קסטנר.

ח. כהן:

בני טביע להכניס אמירות בענין זה לגבי
בית-משפט השלוח ובית המשפט המחוזי,
ולתבאר כי שופט השלוח הראשי ונשיא בית-המשפט המחוזי יכולים לעשות
זאת בכל שלב של הדיון.

ז. ורהפטיג :

היות ולא נתקבלה הצעתו, הנייטטיים לזה,
הם כי יש גוזה סיכון.

הוחלט :

לקבל את הצעת היועץ הסמפטי להעלות את המצב
של בית-הסמפט הממוזל לזה אל בית-הסמפט השלום
ולתבאר כי סופט השלום הרמשי ובטיים בית-הסמפט
הממוזל רשאים בכל שלב של הדיון להחליט על
העברת העניין לבית-דין של שלושה.

י. ורפסון :

בנוגע לשאלה העוררת בהתחלת הישיבה,
העניין נדחה עד לבואו של סגן יר הדמות,
ואני מבקש עתה רשות הדיבור בעניין זה.

היו"ר נ. ניר :

אם כך, בעבור לחוק רצויות מקומיות,
(הסמכה סיוחדת).

2. חוק רצויות מקומיות (הסמכות סיוחדת).

י. ורפסון :

בישיבה הקודמת עורר היו"ר את הגישה
מיזה שטרד יהיה מוטמן לספול בחוק הזה.
ולי היה נדמה מחבר הכנסת ורהפטיג אשר, אמל מתברר שמסר זאת חבר
הכנסת רוזנברג, שאין צורך לכתוב זאת כי זה סובן סאליו לזה טיין לספרד
הפניה. בכל אופן, חבר הכנסת ורהפטיג מסר בדבריו כמה פעמים שצריך
ימיה לבדוק את חוקי העזר, ושחוק העזר בבני-ברק, למשל, לא נתקבל ולא
פורסם עדין מפני שלא עבר את אישורו של שר הפנים. ואני רוצה לקרוא
את דבריו של חבר הכנסת ורהפטיג (קריאת "דברי הכנסת", חוברת ל"ז,
עמ' 2434). רציתי לדעת מיפנה אנו נפגשים בעניין זה. האם חוקי העזר
של העיריות לא יהיו זקוקים לשום אישור של שרד ספסלת?

ז. ורהפטיג :

חוקי עזר אלה - בהחלט לא. מפני שזה חוק
סיוחד.

י. ורפסון :

אני מוטב שלא יוכל להיות סמב כזה, שיפורטמו
חוקי-עזר בעניין זה בלי-כל ביקורת של שטרד
ספסלתי.

היו"ר נ. ניר :

בישיבה האחרונה כמדנו גוזה הצעתי סמב
הכנסת רוזנברג שלא צריך להכניס זאת מפני
הזה סובן סאליו. בכל זאת, הייתי רוצה לדעת מה האמת, מה שאמר חבר
הכנסת ורהפטיג בכנסת או מה שאמר חבר הכנסת רוזנברג כאן.

ז. ורהפטיג :

כסדרונה בספסלה הצעת החוק הזאת, היו חתי
אפשרויות בנייטטיים. היתה אפשרות להציע
חוק לתיקון פקודת העיריות ופקודת הסועצת המקומיות ולכתוב כי נותר
להוציא חוקי-עזר כאלה, שאחר שבית-הסמפט העליון קבע כי אין זה נותר,
והחלטנו : לא. בלך בדרך זאת, מסבנו שמנחנו יודעים כי אם חוקי
העזר הללו יהיו זקוקים לאישור של שר הפנים, זה יהיה סכנול גדול
בביצועם, ואין טעם ואין צורך בכך. כי כסמיובר על פקודת העיריות,
סדובר על סדר בעיר ודבריה דוטיה, ודבריה אלה שייכים לשר הפנים.
אבל אם זה בא כתחליף במקום חוק אישור כללי של הכנסת, לגבי כל הארץ,
ואם במקום זאת מוטרים לרצויות המקומיות לאשור או שלא לאשור זאת בהתאם
לרצונן, כי אז איזה צורך יש בתיווך של שר הפנים?

ז. ורהפטיג :

חוקי-העזר שיתקבלו לפי חוק זה, יעמדו תחת ביקורת של בית-המשפט העליון. אם הוא ימצא שאין הם בהתאם לחוק הראיות המקובלות (הסככה מיוחדת), הוא יבטל אותם. במקרה זה יש לבטל את כללי קובנטרינוני וחוקי-עזר העומדים תחת החוק הזה. אם בית-המשפט העליון ימצא כי חוקי העזר אינם מתאימים לחוק הסככה, הוא יבטלם. אבל אין פה צורך בפיקוח אדמיניסטרטיבי. ואיך לבטל חוקי עזר בעניינים אלה, מפני שהיו 15 חוקי-עזר אונחיים שבה וחצי מבלי שיאסרו. מטרה כן מטרה הסתמלה כי היא מביאה הצעת חוק עצמאית. אין זה מוסר כי חוקי העזר שיאצו עד עכשיו לא עזרו תחת ביקורת, ואין זאת אומרת כי חוקי עזר אלה לא יעמדו תחת ביקורת. אבל אין כוון שמלה של ביצוע. או שהסתמלה או שטר לפי החלטת הסתמלה יהיו מסובים על הביצוע. ומבחינת קירבת הענין, היות וזה ענין של ראיות מקובלות, אשר חבר הכנסת רוננברג שזה שייך באופן טבעי לשר הפנים. אבל לא מפני ששר הפנים יצטרך לאשר את חוקי העזר האלה. ביצוע איננו איסור. רק לגבי חוקי עזר לפי פקודת העיריות יש צורך באיסור על-ידי שר הפנים. זוהי ההצעה, וזהו אחד מעמודי התווך של החוק הזה, שלא יהיה צורך באיסור של שר הפנים.

ש. רוננברג :

מה שאמרתי היה די פשוט. כל שר, כשהוא נכנס למסעלה, מקבל על עצמו לבצע את כל חוקי-הכנסת, אפילו אם אין הסתמלה בחילה עליו זאת. אבל ביצוע איננו איסור. אם לא כתוב שום דבר בחוק זה, יצטרך שר הפנים בתוקף תפקידו לעזור לעיריות, אם הן תאסרכנה לעזרתו בענין זה. כי מבחינה הגיונית, גם אם לא כתוב בחוק שום דבר, הוא הטבצע. אך לדעת, גם אם יהיה כתוב בחוק כי הוא מסובה על הביצוע, גם אז הוא לא יצטרך לאשר את חוקי-העזר. לכן אמרתי כי אין זה מטרה דבר. ומכיון שזה דבר החורג מגדר הרגיל, אין צריכים לכתוב זאת. אני סומך על שר הפנים שאף כי אינו מסכים לחוק, בכל זאת, אם תפנה אליו עיריה ותבקש עזרה בביצוע חוק של הכנסת, הוא יעזור לה.

ב. אזוביה :

יש לי שפיקות בנוגע לצורך להכניס כוון את השר המטובה על ביצוע החוק. קודם כל, הסתמלה יכולה להיות המטובה על כך, ויש לבטל חוקים לא מעטים שבהם לא נקבע שר מטובה המטובה על ביצוע החוק. ולמה לא להעמיד את הקלפים פתוחים: מדוע אנחנו צריכים להכביד בענין שיש עליו אחריות של כל הסתמלה, דוקא על שר הפנים?
יש לי גם טעם אם לפי שהותו של החוק, יש בו מה לבצע. אין בו שום פעולות אדמיניסטרטיביות, ואינני יודע למה מה לכתוב זאת כאן.

אינני בדעתו של שר ורהפטיג באשר לצורך באיסור חוקי העזר האלה. אני משאיר את האמלה פתוחה, ואיני יכולה להיות מוכרעת על-ידי בית-המשפט. אינני יחזק את העובדה שחוק עזר אלה יוצאו על סמך חוק ההסככה, מטרה את עובדת היותם חוקי עזר, והאם על-ידי כך הם חוללים להיות מעובים איסור. גם אינני חושב שאנחנו צריכים לקבוע זאת. אפשר להשאיר זאת פתוח, לקביעת הרשות השיטוטית.

ט. הלל :

לאזרח הסדינה הזאת זכות הגנה מטעם הסדינה, לא מטעם העיריה. וגם בדברים פשוטים יותר וגם לגבי טעמים טובים אנחנו אומרים כי הדבר מעון איסור של שר הפנים. כי הסתמלה מצווה על שפירת זכויותיו של האזרח, גם אם יש לו העיריה שלו. יכול להיות מקרה, בקונסטלציה הציפדית אשר בה אנחנו חיים, שמועצה עירונית זאת או אחרת, בטוב קואליציוני זה או אחר, תוציא חוק ויהיה לה רוב להוציא, ומבחינת בית-המשפט העליון זה יהיה בטור, אבל זה ימגע ללא הצדקה בחלק גדול מאוד של התושבים באותו מקום. אינני יודע מה יהיה סחר בצורת. וגם אם בית-המשפט העליון יקבע שזה בטור, הרי לדעת הסתמלה מצווה לפסוק בענין כזה.

24.10.56

חוק רישיונות ספק מזון (הסמכה מיוחדת)

ז. ורהפטיג:

גם אז היא מינה יכולה להתערב, שר הפנים יכול לעשות סבוסג'ה, אבל הוא

צריך לאשר זאת.

ש. הלל:

אם הוא יכול לאשר, הוא יכול גם שלא לאשר. בכל אופן, אין לי ספק שבניזור כזה, שתושביו כולם לב-יהודיים, אין זה טובה להשאיר את היצרן ללא כל אפיקים למלכודת המרכזי לאשר טעמו בענין זה. ואם כל חוקי העזר העירוניים זקוקים לאישורה של הסמכות העליונה בסדינה, הרי חוק כזה, שלולה להיתמסע ממנו פגיעה עתית-דתית, יותר שכל חוק אחר טן הראוי להשאיר מקום לאיטורו של שר הפנים, ומטילא - גם לאי-איטורו.

פ. רונן:

אני צריך להגיד כי שר הפנים הנוכחי מאוד מקפיד על כך, ואם החוק הזה יתקבל, הוא יאשר כל חוק שיהיה בגדר החוק הזה.

ע. איכילוב:

אני מבין שיכולה ועדה של הכנסת לקבוע טעמו, ואח"כ קובע בית-המשפט העליון כי אין זה ברור, אבל אינני מבין את ההצעה לקבוע טלכתחילה דבריה שאינם ברורים לנו, ולהשאיר לבית-המשפט העליון לקבוע זאת.

חבר הכנסת הלל חוזר עכשיו לביטויים שנקוטם בקריאה ראשונה, ההצעה הזאת הועברה לוועדה, וברור כי הסמכה אחראית לביצוע החוק. ברור כי אם נאשר בחוק זה שהכנסת מטמינה את הרשויות המקצועיות לקבל חוקי-עזר בענין זה, זה צריך להיות בהתאם לפקודת העיריות. אם לא יכתבו סוף דבר, ויתברר אח"כ שיש אי-תיאום ביחסים בין שר הפנים ומועצה מקומית מסוימת - וזה כבר היה - יתכן שהפעם הסמכה תתערב יותר סהר ולא תסנה זאת שנה, כפי שהיה פעם. טעום כך אני נוטה להצעה שיהיה כתוב ששר הפנים מסובה על ביצוע החוק.

י. טופטון:

אני חושב שהצעתם של חברי הכנסת רונן ורהפטיג פוגעת בטיטורין בביצוע חוק הזה. אם הם רוצים לפתוח פתח לצווי-על-תנאי בלי סוף, הם צריכים לעמוד על כך שחוקי-העזר לא יעברו ביקורת של הסמכה. טארתם חוקי העזר שטר ורהפטיג קרא בפנינו, אנחנו רואים שלאומן רשויות מקומיות הרובות בחוק הזה יש בטיה להרחבת היריעה, ואם יתברר להן שאין ביקורת של סדר הסמכה, טבחינת ההתאמה לסגרת שתתקבל בכנסת, הן תשתדלנה לחרוג מן הסגרת הזאת, וזה יהיה פתח לצווי-על-תנאי. דבר זה לא יחיש אלא יעכב את ביצוע החוק. אם טיטורן סתיחס לענין ברצינות, אינו צריך להיות כל כך נחפז בגלל מספר חדשים שהדבר צריך לעבור כדי לקבל איטור של סדר הפנים או סדר הדמות או סדר הטעד - ועל כך אפשר להחליט. עד הבחירות הבאות יש עוד שלוש שנים, כך שביצוע החוק יהיה לפני הבחירות ואפשר יהיה להביא את הטיטור הזה לבחורים. אני רוצה שחוק יהיה חוק ובלא יהיה מקום להוציא חוקי עזר טיגידו טהם טחייבים ואשר לטיהם אפשר יהיה לחפש בכיסו של טיטורן אם יש לו כריך עם בטר חזיר.

ט. בנין:

הענין הוא טספטי, וכך צריך לראותו. לדעתי, הסמכה הראשונה שנוטדת בפנינו היא אם חוק ההסמכה פוגע בטטור בחוקת העיריות. חוקת העיריות קובעת כי כל חוק עזר כתור טכזה חייב לבוא לאיטורו של שר הפנים. אם חוק זה אינו פוגע בחוקת העיריות, פירוש הדבר כי חוקי העזר טיוצאו על סי חוק זה הם מבין חוקי העזר הטעונים איטור. ואז לא צריך לכתוב זאת, ואם לא נכתוב ההיפך, כך יהיה.

בית-המשפט העליון דן והחליט כי בענין זה אין לעיריות טטכות להוציא חוקי-עזר. באה הכנסת ואוטררת כי בענין זה תהיה לעיריות טטכות להוציא חוקי-עזר. אבל חוקים אלה בטארים חוקי-עזר, ובתור טכאלה הם טעונים איטור, אלא אם כתוב אחרת.

ה. כהן: זה באמת כתוב. בטעמי 1 באמר: "על אף כל האמור בחוק אחר, תהיה הדין והקובע סמכות לחוקק חוקי-עזר אלה".

ז. בגין: להוציא חוקים אלה במסגרת של חוקי-עזר, זה דבר אחר ואז לנהל את המסגרת של חוקי-העזר. בכל מופן, אם נכון מה אמור היועץ המשפטי, הרייך לסקול מהדס את כל העניין. כי אז גם אם נכתוב שטר הפנים מסונה על ביצוע החוק, זה לא יוסיף ולא יפחית.

ט. הלל: אני סוכן להתמקם בכך שחוקי-עזר אלה יהיו לעובדי המעור ככל חוקי-העזר.

היו"ר ב. ניר: בחוק חד יריות מקוטיות יש טעמי האמר כי כל חוק עזר פוזרה לקבל היסוד של המר, ולא יהיה לו תוקף לפני כן. הסעיף הראשון של החוק יכול להתפרש לכאן ולכאן. העניין אינו ברור. ואני חושב שמה נכתוב כי שר הפנים מסונה על ביצוע החוק, זה יתן יותר כוח לפירוש שחוקי העזר לעובדי איסור של שר הפנים. אם לא נכתוב זאת, עלוליה לפרש שמהאר שזה איבנו כנראה שכונות החוקק היתה שהחוק לא יהיה מעון היסוד שר הפנים.

ב. בגין: אני מציע שנסקול זאת עד יום ב'.

פ. רונן: אני רוצה לחוות את דעתי. אני מבין מההעין הממשלית הולק על דעתי, ובדור כי בעניינים הממשליים ההוראה קובעת דעתי יותר מדעתי.

אמר היה לאמר בחוק זה: "על אף האמר מקוטיות סמכות להתקין חוק פירובי" או "פקודה פירובית". אנחנו אמרנו "חוק עזר". זה אמר שהכונה היא לחוקי עזר היעובדיה ביסוד על-ידי שר הפנים. איבני סוכן ללמוד כן הכליה "על אף האמר בכל דין אחר" שטר הפנים לא יצטרך לומר את חוקי העזר האלה, כפי שהחשב, כנראה, היועץ המשפטי. לעיריה יש רשות להוציא חוקי עזר בעניינים אלה, ובכל זאת, חוקי העזר זקוקים לאיסור של שר הפנים, ואם הוא לא יתן את אישורו בלי סיבה מתקבלת על הדעת, האמר יהיה לפנות לביה"ד הגבוה לצדק ועל-ידי צו-על-תנאי לצוות על שר הפנים לנתק סדוע איבנו האמר את חוק העזר.

צריך היה לכתוב בחוק זה "על אף האמר בכל דין אחר" לא מפני שהכונה היתה לבטל את אישורו של שר הפנים ולא מפני שהחוק הזה, כפי שזכרנו ספק-הרייך של בית-המשפט העליון, באמת עומד בניגוד לפקודת העיויות.

לעצם העניין, מבחינה של החבריה החתיים או מבחינה של כולנו - אין כל חשש.

ז. ורהפטיג: אנחנו לאודי-נסיון בעניין זה. אנה וחצי היו טובחים 15 חוקי-עזר אמל שר הפנים רחום לא אישר אותם, עד שספירם בתפנה שר הפנים ואייר אותם.

פ. רונן: אבל בתברר באמת מהיתה לכך סיבה, מפני שההיסוסים של שר הפנים היו-הודקיה. אנחנו רוקא אמרנו לגבי כמה מחוקי-העזר שהם בסדר, ולאחר כן נתברר שהם לא היו בסדר. בכל מופן, אם סדוגר על שר הפנים בר-יחודה, אני אמר שאין כל חשש, מפני שחוק הוא חוק, והוא יאמר זאת. היה אפילו זמן שהוא חשב

פ. רוזן :

יהיה צריך להציע את החוק, זה-על פי סעיף 104 עיקר ההוראה בתוסף הדין
בתנאי לו. הוא חייב יתנו הסכמה האליטה על החוק, הוא צריך להצטרף
לכנסת. בכל אופן, החלטות אינן סופיות. אבל אפשר להוסיף כאן:
הסכמה טיפוחית על ביצוע חוק זה, והוא הסכמה החליטה לפני להעניק את
הסכמות:

ה. כהן :

גם אם אין זה כתוב בחוק, הסכמה יכולה
להעניק את הסכמות הזאת.

כשמופס צעיר חולק בבית-משפט על דעתו של
הדתיק שבפוסטים או הזקן צבתה, הוא מתחיל את פסק-דינו בכך: אני מוסר
שה שני מוסר מתוך היסוס רב, אבל בכל זאת, אני לא נמנע לאמור שה
שני מוסר לפני שהגעתי לכלל דעה ברורה ומגובשת. בעוד גאווה מצב אני
במצב לעומת דעתו של שר הפוסטים היום. אבל אני חושב שההחלטה הסופית
צדק סגן יר הדמות.

חוק עזר אינו טרסין טכני, והוא אינו
מוגבל לעיריות. גם מועצות סקוטיות לחוקקות חוקי עזר, ופקודת המועצות
הסקוטיות מעניקה לרישור סקוטיות ויבין עיריות סכמות לחוקק חוקי-עזר.
ישט אין הם חושבים כי הסעיף בפקודת העיריות האוסר כי שר חוק עזר
לא יהיה בר-תוקף בלי אישור שר הפנים, הוא טפילי, והם טרסילים
וחוזרים על כך. ללמדכם שחוק העזר הנזכר בפקודת העיריות הוא
חוק עזר שנעשה בתוקף פקודת העיריות, והוא בלבד, והאישור של שר הפנים
אשר נקבע בפקודת העיריות, ניתן לגבי חוקי-עזר הנחקקים לפי פקודת
העיריות, והאישור לחוקי עזר של המועצות הסקוטיות ניתן על-פי הוראה
סיוחית הקובעת כי גם חוקי-עזר אלה יהיו טעונים אישור של שר הפנים.
לכן גם אתם רוצים שהיה אישור של שר הפנים לחוקי עזר אלה, עליכם
לאשר זאת בספרות, וגם אינכם מוותרים זאת, לא יהיה צורך במישרו.

לא זו בלבד שזהו המצב הסופי. זה
היתה כוונת הממשלה. אני הצעתי לממשלה סעיף אלא בתקבל: סעיף האוסר כי
פקודת העיריות ופקודת המועצות הסקוטיות יחולו על כל חוקי-העזר
שייעשו לפי חוק זה, בשינויים המחוייבים לפי הענין, או גם נקבעה בחוק
הוראה אחרת. הצעתי גם קו נטיגה: חוק עזר בחוק זה - כמטענות בפקודת
העיריות. הממשלה לא קיבלה את הצעותי, וההצעות האלה נחקרו. התוצאה
היא שחוק עזר לפי חוק זה לא יהיה טעון אישור שר הפנים.

י. שומרון :

אין זה מוסר טבית-המייסד העליון יקבל
את הטענה הזאת.

ה. כהן :

לא. אבל היועץ המשפטי יוסיע בטני
בית-המשפט העליון ויטען את הטענה הזאת.
מטעם מבחני אף פעם לא יכולים לדעת מה יבטוק בית-המשפט העליון. אני
רק רוצה שהמטעם המשפטי, כפי שהממשלה תאסרן לטעון בזהו מטעם בית-המשפט
העליון, יהיה ברור לכולם.

היו"ר נ. ניר :

אני חייב שנבטרך לדחות את ההצבעה ליום
ב'.

ה. רוזנברג :

מאחר שהחלטת בוועדה על חתי גירסות כל
אינני מעניין זה דורש החלטה על רישור זה.

היו"ר נ. ניר :

הבנתי שהיתה הסכמה לכך, אבל אני מוכן
להצביע.

24.10.56

חוק רישיונות סקוטיות (המטכה פיוחדת).

הוחלט: לדחות את ההצעה לעשות רישיון ביחס להתחלת הנועדה באשר להצעה להוסיף כי אר הפניה יהיה מסובה על ביצוע החוק.

המטייגות לז. הלל ו.ב. ביר: להוסיף כי חוקי העזר שיחוקקו לפי חוק זה, יהיו טעונים מיטור אר הפניה.

הישיבה נועלה בשעה 11.00.